

КАФЕДРА НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ УКРАЇНИ

СИЛАБУС з дисципліни «АНСАМБЛЬ»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	I-IV
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	1-8
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	8
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	128
Освітньо-професійна програма	Оркестрова майстерність	Лекції	-
		Семінари	-
		Практичні	128
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	112
Статус	Обов'язкова	Семестровий контроль	Заліки: 1,4,6 Екзамени: 2,3,5,7,8

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	Снедков Ігор Іванович, професор
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Snedkov.pdf
e-mail	iihorsnedkov@gmail.com

ПІБ, посада	Костенко Наталія Євгенівна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Kostenko.pdf
e-mail	kostenkonatalia1@gmail.com

ПІБ, посада	Костоґриз Сергій Олександрович, доцент

Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Kostogryz.pdf
e-mail	sergukrinternet@ukr.net

ШБ, посада	Мандзюк Любов Сергіївна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Mandziuk.pdf
e-mail	lubov_mandziuk@ukr.net

ШБ, посада	Ткаченко Вікторія Миколаївна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Tkachenko.pdf
e-mail	viktoriya2001guitar@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Ансамбль» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Оркестрова майстерність» підготовки здобувачів вищої освіти. Силабус укладено згідно вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачі вищої освіти, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Ансамбль», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання результатів навчання.

Метою вивчення навчальної дисципліни є професійна підготовка всебічно розвинених, висококваліфікованих фахівців, які повинні оволодіти практичними вміннями та навичками гри в ансамблі в обсязі, необхідному для подальшої діяльності музиканта як артиста-ансамбліста в концертно-виконавській, педагогічній та музично-просвітницькій практиці.

У результаті опанування дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- основи теорії та методики формування виконавської майстерності артиста-ансамбліста;
- напрямки розвитку народно-інструментального ансамблевого виконавства;
- види ансамблів;
- принципи формування ансамблю;
- специфіку динамічного співвідношення звучання інструментів у певних видах ансамблів;
- можливості різних інструментів в ансамблі.

уміти:

- досягати ритмічного узгодження в процесі ансамблевого виконавства, рівної сили звучання голосів та певного тембрового забарвлення, чіткої інтонаційної єдності;
- оцінювати в процесі спільного виконання гри учасників ансамблю на образно-емоційному, метро-ритмічному та динамічному рівнях та співвідносити з нею свою гру;

- самостійно працювати над музичним твором, партіями ансамблю, аналізувати партитуру;
- використовувати невербальні методи спілкування з учасниками в ансамблі;
- узгоджено досягати штрихової єдності, витонченої агогіки й детального динамічного нюансування, урахувавши розподіл функцій ансамблевої фактури;
- підбирати репертуар відповідно до рівня професійної підготовки ансамблів.

У процесі вивчення дисципліни «Ансамбль» пропонується вирішення наступного комплексу завдань:

- оволодіння професійними навичками ансамблевої гри;
- розвиток інтелектуально-креативного мислення, музичної та емоційної пам'яті, відчуття форми та образного змісту музичних творів;
- оволодіння різноманітним ансамблевим репертуаром;
- оволодіння навичками самостійної роботи над музичним твором;
- ознайомлення з принципом формування ансамблю;
- розуміння ансамбістами технічних можливостей, специфіки звучання різних інструментів, єдності характеру музики та якості штрихів, принципів звуковидобування;
- розвивати почуття ансамблю, вміння досягати творчої єдності в процесі спільного виконання музичного твору та вирішувати художньо-музичні завдання разом з іншими учасниками ансамблю;
- виховання відповідальності перед партнерами, вимогливості до себе, виконавчої дисципліни;
- створення репертуарного фонду та постійне його розширення для майбутньої творчої роботи.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **компетентностей** -

Інтегральна:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань із теорії, історії музики, педагогіки та виконавства й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем

Підсумковий контроль 1. (I курс, 1 семестр)

- Програма довільного жанрово-стильового наповнення тривалістю не менше 10 хвилин, рівень складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня.

Підсумковий контроль 2. (I курс, 2 семестр)

- Програма довільного жанрово-стильового наповнення (з обов'язковим включенням обробки української народної музики) тривалістю не менше 10 хвилин, рівень складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня.

Підсумковий контроль 3. (II курс, 3 семестр)

- Програма довільного жанрово-стильового наповнення (з обов'язковим включенням твору зарубіжного композитора) тривалістю не менше 10 хвилин, рівень складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня.

Підсумковий контроль 4. (II курс, 4 семестр)

- Програма довільного жанрово-стильового наповнення (з обов'язковим включенням твору віртуозного характеру) тривалістю не менше 10 хвилин, рівень складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня.

Підсумковий контроль 5. (III курс, 5 семестр)

- Програма довільного жанрово-стильового наповнення (з обов'язковим включенням обробки народної музики) тривалістю не менше 10 хвилин, рівень складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня.

Підсумковий контроль 6. (III курс, 6 семестр)

- Програма довільного жанрово-стильового наповнення (з обов'язковим включенням твору великої форми) тривалістю не менше 10 хвилин, рівень складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня.

Підсумковий контроль 7. (IV курс, 7 семестр)

- Програма довільного жанрово-стильового наповнення (з обов'язковим включенням твору українського композитора) тривалістю не менше 10 хвилин, рівень складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня.

Підсумковий контроль 8. (IV курс, 8 семестр)

- Програма довільного жанрово-стильового наповнення тривалістю не менше 10 хвилин, рівень складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня.

Форми та технології навчання

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні заняття (практичні заняття). У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують запропоновані завдання.

Навчальні ресурси

Навчання проводиться в аудиторіях ХНУМ імені І.П. Котляревського та за

допомогою безкоштовних інтернет сервісів. Для забезпечення освітнього процесу використовується нотний фонд бібліотеки ХНУМ імені І. П. Котляревського, аудіо та відео записи, методична література.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

90 – 100 (A) відмінно – здобувач демонструє системні, ґрунтовні знання відповідно до вимог навчальної програми: довершене та впевнене знання своїх партій із репертуару ансамблевого класу; досягає точності інтонування, темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового загального звучання; адекватно передає музично-художній образ твору відповідно до епохи, стилю, жанру, демонструє відмінне відчуття ансамблю; бере участь у концертах та заходах.

82 – 89 (B) дуже добре – здобувач вільно володіє вивченим обсягом музично-теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; на достатньо високому рівні володіє основами інструментальної техніки та сформованими базовими ансамблевими навичками; виявляє хороші знання своїх партій; здатний самостійно використовувати набуті знання, уміння і здібності у творчій діяльності; уміє створити єдність і цілісність музично-художнього образу твору, натомість припускається незначних неточностей і похибок у виконанні партій ансамблевих творів; бере участь у концертах та заходах.

75 – 81 (C) добре – здобувач володіє необхідним обсягом музично-теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; добре володіє основами інструментальної техніки та сформованими базовими ансамблевими навичками; виявляє хороші знання своїх партій у заданому обсязі; активно працює на практичному занятті; здатний самостійно використовувати набуті знання, уміння і здібності у творчій діяльності; уміє створити єдність і цілісність музично-художнього образу твору, але у виконанні партій здобувач припускається помилок, серед яких є суттєві; бере участь у концертах та заходах.

64 – 74 (D) задовільно – зміст навчальної дисципліни здобувач засвоєний частково, необхідні знання й навички сформовані на задовільному базовому рівні. Набуті теоретичні знання не вміє використовувати у власній творчій діяльності. У виконанні партій припускається помилок, як щодо інтонаційної чистоти, так і щодо звукоутворення, виконання відзначається наявністю технічних та ритмічних недоліків, мало емоційне, недостатньо розкрито художній зміст твору.

60 – 63 (Е) задовільно – зміст навчальної дисципліни засвоєний частково, ансамблеві навички сформовані недостатньо; демонструє поверхові знання щодо розуміння основних положень навчальної дисципліни. У виконанні практичних завдань виявляє невпевненість, допускає суттєві помилки, виконання партій невиразне, формальне, відсутні навички фразування, синхронного дихання, майже не використовуються засоби музичної виразності.

35 – 59 (FX) незадовільно (з можливістю повторного складання) – здобувач володіє музично-теоретичним матеріалом фрагментарно, необхідні ансамблеві навички не сформовані; не володіє понятійним апаратом, у виконанні творів демонструє низький рівень компетентності. Виконання має суттєві недоліки, пов'язані з звуковидобуванням, текстовими та метро-ритмічними помилками, постійними зупинками при виконанні твору, відсутні засоби музичної виразності.

1 – 34 (F) незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички не сформовані; здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих практичних виконавських дій. Рівень виконання програми не відповідає вимогам закладу вищої освіти.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися здобувачам освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І.П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література

1. Гайденко А. Інструментознавство та основи теорії інструментування. Харків: Майдан, 2010. 145 с.
2. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (українська академічна школа): підручник [для вищих та сер. муз. навч. закл. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. 592 с.
3. Дубас О. Становлення та розвиток кобзарських шкіл в Україні (XVII-перша половина XX століття): Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. .Київ, 2002. 20 с.
4. Кучерук В., Олексюк О., Кучерук Н. Клас інструментального ансамблю: навч. посіб. для вищих навч. закл. Ч. І. Київ: РЕТРО-ПРІНТ, 2012. 96 с.
5. Олексюк О. Методика викладання гри на народних інструментах: навч. посіб. для студ. мист. навч. закл. Київ : ДАКККіМ, 2004. 135 с.

6. Пасічняк Л. Український ансамбль народних інструментів у контексті формування академічних традицій. Здобутки і перспективи // Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ-ХХІ століть: Зб. мат. міжн. наук.-практ. конф (ДДПУ ім. І. Франка, 25.03.07). Дрогобич, 2007. С. 229–239.
7. Пляченко Т. Методика роботи з музично-інструментальними колективами : навч.- метод. посіб. для студ. мист. ф-ту пед. ун-ту. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2009. 232 с.
8. Сідлецька Т. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового-виконавства України. Ч. І. Вінниця: ВНТУ, 2011. 122 с.
9. Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти. Київ: Техніка, 2003. 264 с.
10. Хащеватська С. Інструментознавство. Підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III–IV рівнів акредитації. Вінниця: Нова Книга, 2008. 256 с.
11. Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти. Київ: Техніка, 2003. 264 с.